

בעניין:

מר יצחק פינקלשטיין, ת.ז. 1442599
ע"י ב"כ עוה"ד א. גולדנברג ו/או ע. קסטנבאום
מרח' א.ה. סילבר 16, נהריה 22385
טל: 04-9511107 פקס: 04-9511106

התובע

- נגד -

בנק הפועלים בע"מ
משד' רוטשילד 50, תל-אביב

הנתבע

מהות התביעה: כספית וכן צו עשה
סכום התביעה האישית: 52.72 ש"ח
סכום התביעה לכלל חברי הקבוצה: 208,850,000 ₪.

כתב תביעה

(תובענה ייצוגית עפ"י חוק תובענות ייצוגיות התשס"ו-2006)

מוגשת בזה תובענה ייצוגית כנגד בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הנתבע" או "הבנק") בשם כל מי שנכלל בקבוצה שהגדרתה היא:

"כל מי שמנהל או ניהל חשבון בנק אצל הנתבע ובעת שפתח את החשבון שלא ביום הראשון של החודש נגבו ממנו דמי ניהול חודשיים מלאים ו/או שקיבל הקצאת אשראי במהלך החודש ונגבתה ממנו עמלת הקצאת אשראי מלאה בגין אותו חודש ו/או שבחשבונו היו באותה עת שני פקדונות שקליים או יותר שסכומם המצטבר היה גבוה מן הסף שקבע הבנק אשר מעבר לו משולמת ריבית גבוהה יותר ו/או שרכש פקדון מסוג "ברירה" ו/או שניהל בחשבונו פקדון ני"ע והבנק גבה ממנו בסוף הרבעון דמי ניהול בסכום המינימום בהתעלם מדמי הניהול שנגבו במהלך הרבעון ו/או שהחזיק ני"ע זרים ובעת מכירתם זוכה חשבונו בתמורת המכירה בערך המאוחר בשלושה ימים".

הסעדים הנתבעים

תשלום סכום הפיצוי כמפורט להלן וכן מתן צו עשה המורה לנתבע לשנות את הדרך בה הוא נוהג והכל כאמור וכמפורט להלן.

מבוא

כאמור לעיל, עניינה העיקרי של תובענה זו הוא בהתנהגותו של הבנק בכל הקשור לגביית עמלות שונות, תשלום ריביות ויחוס ימי ערך.

בדרך התנהלותו של הבנק נפלו פגמים רבים כדלקמן:

- א. בעת פתיחת חשבון עו"ש גובה הבנק את דמי הניהול החודשיים, בהתאם למסלול שבחר הלקוח, במלואם גם במקרה והחשבון נפתח שלא ביום הראשון של החודש.
- ב. כאשר מבוצעת הקצאת אשראי ללקוח גובה הבנק עמלת הקצאת אשראי מלאה בגין החודש הראשון גם אם התבקשה ובוצעה הקצאת האשראי במהלך החודש קרי: גובה בגין חודש או חלק ממנו.

- ג. כאשר ללקוח מספר פקדונות מאותו סוג במהלך תקופה מסויימת הבנק אינו מתייחס אליהם רעיונית כפקדון אחד בגובה סכומם הכולל גם אם הסכום הכולל עובר את הסף אשר מעליו משולמת ריבית גבוהה יותר ולפיכך מזכה את הלקוח בריבית נמוכה יותר מזו שהיה צריך לזכותו בה.
- ד. פקדונות מסוגים שונים - פק"מ, פר"מ או ברירה - מקבלים בפועל את אותו שיעור ריבית למרות שלפי מצגי הבנק משתמע כי יהיו שיעורי ריבית שונים לפקדונות השונים דבר המטעה את הלקוח ומביאו להאמין שבפקדון מסוג ברירה יקבל ריבית עדיפה. זאת ועוד, הבנק אינו משלם לבעלי פקדונות פר"מ (וכתוצאה מכך גם לבעלי פקדונות ברירה) את הריבית שהתחייב לה אלא פחות מכך.
- ה. בין הפקדונות השקליים שניתן לרכוש בבנק ישנם פקדונות מסוג "פק"מ פלוס" ו"פר"מ פלוס" (להלן: "**פקדונות פלוס**") בהשוואה, בהתאמה, ל"פק"מ" ו"פר"מ".
- באתר האינטרנט של הבנק מוצעים בהבלטה פקדונות "פלוס" (ואף "ברירה") ורק אם מתעקש הלקוח ו"עובר מסך" הוא מגלה במסך האחר גם את ה"פק"מ" וה"פר"מ". המילה "פלוס" מלמדת על מוצר משופר ועדיף על פני מוצר זהה שאינו "פלוס" אך בפועל הפקדונות מסוג פק"מ ופק"מ פלוס או פר"מ ופר"מ פלוס נבדלים בהיבט אחד בלבד והוא שפק"מ/פר"מ הוא פקדון המתחדש מדי תקופה קבועה במרווחים שבהם בוחר הלקוח והפק"מ פלוס/פר"מ פלוס הוא פקדון לשנה עם תחנות יציאה במועדים קבועים הזהים למרווחים הקבועים בפק"מ/פר"מ.
- משמעות ההבדל היא שבפקדון פק"מ/פר"מ, בניגוד לפק"מ פלוס/פר"מ פלוס, נהנה הלקוח מריבית דריבית.
- במילים אחרות, פק"מ עדיף תמיד על פק"מ פלוס ופר"מ עדיף תמיד על פר"מ פלוס.
- ו. כאשר הבנק גובה בסוף הרבעון דמי ניהול פקדון ני"ע בסכום מינימאלי לרבעון מתעלם הבנק מדמי הניהול שנגבו ע"י הבנק מהלקוח במהלך הרבעון.
- ז. בעת מכירת ני"ע זרים מזוכה חשבון הלקוח בתמורת המכירה כאשר לזיכוי זה מוצמד יום ערך של שלושה ימים מאוחר יותר.
- משמעותם של פגמים אלה היא, בהתאמה לסדר הדברים לעיל, כדלקמן:
- א. הלקוח אשר פתח חשבון במהלך החודש מחוייב בדמי ניהול בגין **כל החודש** קרי: גם בגין ימים שבהם לא נוהל על ידו כלל חשבון.
- ב. כיוצא בזה, כאשר מקבל הלקוח הקצאת אשראי במהלך החודש הוא מחוייב בעמלה בגין תקופה במהלכה לא הוקצה לו כל אשראי.
- ג. לקוח אשר מחזיק מספר פקדונות אשר אילו היו מאוחדים בפועל לפקדון אחד היו מקנים לו ריבית גבוהה יותר מקבל ריבית נמוכה המבוססת על סכום כל אחד מן הפקדונות בנפרד.
- ד. הלקוח בוחר בסוג פקדון מסויים ולעיתים אף בפקדון מסוג "ברירה" מתוך הנחה שהוא מבטיח לעצמו תשואה עדיפה על פני מסלול אפשרי אחר אך בפועל אין כל הבדל בין הפקדונות והמסלולים השונים מה גם שפקדון פר"מ מניב בפועל תשואה פחותה מזו שהובטחה.
- ה. הלקוח מאמין שפקדון פק"מ/פר"מ פלוס עדיף על פני פקדון פק"מ/פר"מ ורוכש אותו דווקא בעוד שאין הדבר כך. רק לבנק עדיף שהלקוח ירכוש פק"מ/פר"מ פלוס שכן הלקוח מקבל ריבית נמוכה יותר.

1. מן הלקוח נגבה בפועל סכום הגבוה מסכום המינימום עבור דמי ניהול פקדון ני"ע למרות שבחישוב תקופות החזקה וסכומי השווי של ניירות הערך שהחזיק במהלך הרבעון לא הגיעה החזקה בני"ע להחזקה שבגינה יש לגבות מעל לסכום המינימאלי.
2. הלקוח מפסיד 3 ימי ערך ביחס לתמורה ממכירת ני"ע זרים.

בעלי הדין

1. התובע הוא אזרח ותושב מדינת ישראל.
2. הנתבע הוא, למיטב הידיעה, חברה ציבורית בערבון מוגבל, בעל רישיון לניהול בנק בישראל ומנהל בפועל את הבנק הגדול במדינה.

הרקע העובדתי

3. בקיץ 2006 נודע לתובע כי תביעתו לקבלת פיצויים בקשר עם היותו ניצול שואה התקבלה וכי את הסכום שהוא צפוי לקבל יוכל לקבל רק אם יפתח על ידו חשבון בבנק הפועלים בע"מ (הנתבע).
4. התובע שלא ניהל את ענייניו הכספיים אצל הנתבע נאלץ לפתוח חשבון אצל הנתבע וכך עשה כאשר פתח ביום 13 ספטמבר 2006 חשבון בסניף בת – ים של הנתבע (סניף מספר 642). מספרו של החשבון 49264 (להלן: "החשבון"). במועד פתיחת החשבון ומאחר שהיה מיועד לצורך קבלת כספי הפיצויים ביקש התובע שהחשבון שיפתח יהיה חשבון מט"ח ולא חשבון עו"ש.
- הסכום שהתקבל עבור התובע כפיצוי הוא כ- € 2,300 וסכום זה הופקד על ידו בפקדון יורו לשלושה חודשים מתחדש אוטומטית.
5. ביום 20 אפריל 2007 הגיע שוב התובע לסניף וביקש להפעיל את החשבון כך שישמש כחשבון עו"ש לצורך פעילות שוטפת והחל לנהל בו פעילות רגילה. כמו כן צורפה לחשבון רעייתו של התובע.
- באותו מועד בחודש אפריל הוחתם התובע על מסמכי פתיחת חשבון עו"ש ואף הפקיד סכום כסף מסויים בחשבון.
- מספר שבועות מאוחר יותר ביום 8 מאי 2007 שוב הגיע התובע לסניף וחתם על בקשה להקצאת מסגרת אשראי.
- העתקי מסמכי פתיחת חשבון העו"ש, העמוד הראשון מטופס הבקשה להקצאת מסגרת האשראי והודעת הבנק על אישור מסגרת האשראי מצ"ב כנספחים "א" עד "ג" בהתאמה המהווים חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.
6. התובע שלא היה מרוצה מייעוץ שקיבל בענייני השקעות בבנק אחר בו ניהל את חשבונו ושהתרשם מן היחס והייעוץ הראשוניים שקיבל בסניף הנתבע החליט להעביר חלק מהשקעותיו לסניף הנתבע. למותר לציין כי גם ללחץ ולמאמצי השכנוע שהופעלו עליו בסניף הנתבע היה חלק לא קטן בהחלטה זו.
7. התובע העביר לחשבון סכומים נוספים בסך כולל של כ- 65,000 ₪ והשקיע את הסכומים שהצטברו לזכותו באפיקים שונים כגון פקדונות שקליים, ני"ע וקרנות נאמנות.
8. בין היתר, הפקיד התובע סכומים שונים בפקדונות שקליים מסוג פק"מ פלוס מתוך אמונה שפק"מ פלוס עדיף על פני פק"מ. בנוסף רכש התובע ניירות ערך שונים וביניהם מניות ישראליות, מניות של חברה הנסחרת בבורסה זרה, קרנות נאמנות ותעודות סל.

בתחילה הפקיד התובע בפק"מ פלוס סך של 20,000 ₪ ולאחר מספר ימים משנמלך בדעתו בקשר לתכניות השקעה אחרות הפקיד בפק"מ פלוס סכום נוסף של 6,300 ₪. בהמשך, לאחר שמכר ני"ע רכש התובע פק"מ פלוס נוסף בסך 10,000 ₪.

העתק דו"ח פירוט פקדונות מצ"ב כנספח "ד" המהווה חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.

9. לקראת סוף חודש יוני 2007, כאשר מכר התובע את רוב ניירות הערך שהחזיק רכש, כאמור לעיל, פקדון שקלי. בתחילה התלבט התובע בין פקדון בריבית קבועה (פק"מ) ובין פקדון בריבית משתנה (פר"מ) אולם אז התברר לתובע כי קיים גם פקדון מסוג "ברירה" המבטיח ריבית בשיעור הריבית המשולמת בפק"מ או בפר"מ – הגבוה מבין השניים. התובע בחר להפקיד חצי מן הסכום שהיה זמין לו באותה עת בפקדון מסוג "ברירה".

העתק דף הסבר מאתר האינטרנט של הבנק בקשר עם פקדון "ברירה" מצ"ב כנספח "ה" המהווה חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.

10. במהלך חודש יולי 2007 גילה התובע בדרך מקרה כי בגין הקצאת אשראי חוייב בסך של 4 ₪ ביחס לחודש מאי 2007 וזאת למרות שביקש וקיבל את מסגרת האשראי לכל המוקדם ביום 6 מאי 2007. התובע בדק את המסמכים עליהם חתם בקשר להקצאת מסגרת האשראי (נספח "ב") וגילה כי מצוין בהם כי עמלת הקצאת האשראי נגבית עבור חודש "או חלק ממנו".

למותר לציין, כפי שיפורט בהרחבה בהמשך, כי מדובר בתנאי מקפח ובלתי סביר בחוזה אחיד אולם מעבר לכך, גילוי זה הביא את התובע לבדוק את דרכי התנהלותו של הבנק בקשר לפעולות השונות שבוצעו בחשבונו, עמלות שנגבו ממנו וריביות שבהן זוכה.

11. ראשית בדק התובע את דמי הניהול שנגבו ממנו וגילה שבתחילת חודש מאי 2007 נגבה ממנו, בגין החודש הקודם (אפריל), סכום השווה לדמי ניהול חשבון עו"ש בגין חודש שלם למרות שחשבון העו"ש נפתח למעשה רק ביום 20 לאפריל (ראה נספח "א").

יודגש כי בזמן אמת גילה התובע כי נגבו ממנו דמי ניהול חודשיים בסך של 38 ₪ ואז פנה לסניף וביקש לעבור למסלול של דמי הניהול המינימאליים. באותה עת לא שם התובע לב לכך שלמעשה נגבו ממנו דמי ניהול עבור חודש מלא למרות שהחשבון היה פתוח רק 11 ימים.

12. התובע בדק את שיעורי הריבית שבהם זוכו הפקדונות שנרכשו על ידו וגילה כי הבנק נהג בהם כבפקדונות נפרדים למרות שהיו פקדונות מאותו סוג ושהתנהלו בחשבונו באותה תקופה.

יצויין ויודגש כי ביחס לפקדונות שקליים ישנו מדרגות ריבית התלויות בסכום הפקדון כאשר פקדון בסך של עד 24,999 ₪ זכה בתקופה הרלוונטית ביחס לפקדונות לתקופה של עד 88 יום לריבית בדרגה הנמוכה ביותר שהיתה 0.1% לשנה ואילו פקדון בסכום 25,000 ₪ ועד 49,999 ₪ זכה לשיעור ריבית של 0.2%.

העתקי טבלאות הריבית בתוקף מיום 5 יולי 2007 כפי שהופיעו באתר האינטרנט של הבנק ביום 17 אוגוסט 2007 (ללא שינוי ביחס לחודש יוני 2007) מצ"ב כנספח "ו" המהווה חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.

התובע סבר כי, כפי שנהוג ומקובל, כפי שאף הוגן והגיוני ואף כפי שהורגל בבנק האחר בו ניהל את ענייניו הכספיים שהוא בנק דיסקונט לישראל בע"מ, יאחד הבנק איחוד רעיוני את הפקדונות ויזכה את הלקוח בריבית בהתאם.

מאחר והתובע החזיק באותה תקופה שלושה פקדונות פק"מ פלוס בסכום מצטבר של כ- 36,000 ₪ היה על הבנק לזכות את התובע ביחס לכל הסכום בריבית המגיעה לפקדון במדרגה הגבוהה (מעל 25,000 ₪) ולא להתייחס באופן ציני לשני סכומים נפרדים שהגם שיחד סכומם עולה על 25,000 ₪, כל אחד מהם לחוד נמוך מ- 25,000 ₪.

13. התובע גילה עוד כי למעשה כל הפקדונות – פק"מ, פר"מ או ברירה – נושאים **אותה תשואה בדיוק** ולכן הצגת מגוון סוגי פקדונות, לכאורה, היתה הצגת דברים מטעה שהטעתה אותו בפועל לחשוב שיש לו אפשרות בחירה ושיש לבחירה זו משמעות כלשהיא.

לא זו אף זו, הפקדון מסוג "ברירה" שבו בחר מאחר והיה אמור להבטיח את התשואה הגבוהה מבין אלה שיקבלו מחזיקי פקדונות פק"מ ופר"מ הוא מוצר חסר כל תועלת ותכלית שכן אם התשואה בכל הפקדונות זהה מה טעם יש לבחור בפקדון המקנה את התשואה הגבוהה ביותר לכאורה. אילו היה יודע התובע שאין כל משמעות לפקדון ברירה לא היה מפקיד את הסכום שהפקיד בפקדון ברירה אלא באפיק אחר (ני"ע, קרנות נאמנות, תעודות סל וכו' ...).

זאת ועוד, התובע גילה כי כאשר נגיד בנק ישראל מעדכן את הריבית במשק מעלה הבנק בהתאם את ריבית הפריים דבר שאמור להשליך הן על ריבית חובה או הסכמי הלוואה צמודים לריבית הפריים והן על פקדונות המניבים ריבית הנגזרת מריבית הפריים דוגמת הפר"מ או "ברירה". בפועל עדכן הבנק את ריבית החובה כלפי מעלה במלוא העלאת הריבית שעליה הכריז בנק ישראל בסוף חודש יולי 2007 אך ביחס לפקדונות, למרות שלא ניתנה ע"י הבנק הודעה על כך, כמתחייב, שהמרווח מריבית הפריים יגדל, הועלתה ריבית הזכות בשיעור **הנמוך** משיעור עליית ריבית הפריים. בכך כמובן הפחית הבנק את ריבית הזכות המשולמת ללקוחות.

לשם המחשה: ריבית הפר"מ (כולל הטבת אינטרנט בסך 1%) לפקדון עד 24,999 ₪ לתקופה של עד 27 יום הינה, מאז 5.7.07 לפחות, פריים בניכוי 3.90% (Prime - 3.90%) אולם בפועל הריבית המשולמת ע"י הבנק היא פריים בניכוי 3.95% (Prime - 3.95%), כולל אותה הטבה.

14. התובע העמיק את בדיקתו. לאחר שמכר התובע את פקדונות הפק"מ פלוס גילה כי למעשה פקדונות הפק"מ פלוס לא זיכו אותו בריבית דריבית. התובע גילה להפתעתו שאילו היה רוכש פקדונות פק"מ היה זוכה באותה תקופה בדיוק ובהשקעת אותו סכום בדיוק בריבית גבוהה יותר שכן היה מקבל ריבית דריבית.

יצויין כי יתרון זה של הפק"מ/פר"מ על פני הפק"מ/פר"מ פלוס נכון תמיד – בכל תקופה של החזקת הפקדון ובכל סכום ועבור כל לקוח.

15. כאמור לעיל, במהלך חודש יוני 2007 מכר התובע את רוב ניירות הערך שהוחזקו על ידו. התובע החזיק בשמונה ניירות ערך שונים, מכר שישה מהם והמשיך להחזיק בשניים. בגין כל אחד מששת ניירות הערך שמכר התובע גבה הבנק דמי ניהול במועד המכירה. בסה"כ גבה הבנק במהלך חודש יוני 2007 בגין ששת ניירות הערך הנ"ל דמי ניהול בסך כולל של 25.77 ₪.

העתק פירוט תיק האחזקות והעתקי פירוט העסקאות כולל התייחסות לדמי הניהול שנגבו בעת המכירות, מצ"ב כנספחים "ז" ו- "ח" עד "6" בהתאמה המהווים חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.

בתחילת חודש יולי 2007, עם סיום הרבעון, גבה הבנק בגין שני ניירות הערך שנותרו בפקדון ניירות הערך של התובע דמי ניהול. שווי האחזקה של התובע בסוף הרבעון הראשון בניירות הערך שהיו באחזקתו, מניות גזית גלוב ומניות בגיר היה 6,914 ₪ ו- 5,882 ₪ בהתאמה. לפיכך היה אמור להיות התובע מחוייב בגין ניירות ערך אלה בדמי ניהול בסך 5.74 ₪ ו- 5.5 ₪ (מינימום) בהתאמה ובסה"כ בסך של 11.24 ₪. למרות האמור לעיל הפעיל הבנק את תעריף המינימום לדמי ניהול תיק ניירות ערך לרבעון שעמד על סך של 30 ₪ וגבה מן התובע סכום זה.

דא עקא והבנק התעלם מן העובדה **שבאותו רבעון** כבר גבה הבנק דמי ניהול בסכום של 25.77 ₪ כך שכל שהיה זכאי לו הוא להשלים את דמי הניהול לתעריף המינימום כאשר כמובן שהיה זכאי לגבות בגין כל נייר ערך את המינימום של 5.50 ₪. כפי שראינו לעיל היה הבנק זכאי לגבות 11.24 ₪ בלבד. להסרת ספק אם היה הבנק גובה את אותם 11.24 ₪ היה גובה בסך הכל 37.01 ₪ קרי: מעל סכום המינימום לתיק ני"ע שקבע הבנק לעצמו.

- העתק הודעת הבנק על גביית דמי הניהול בסוף הרבעון בסך כולל של 30 ₪ מצ"ב כנספח "ט" המהווה חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.
16. לבסוף, התובע גילה כי כאשר מכר את ני"ע הזר ורכש, תוך שימוש בתמורת המכירה, פק"מ ארעה "תקלה" בחשבונו. התברר לתובע בדיעבד כי חשבונו נכנס ליתרת חובה. כאשר בריר התובע מדוע ולמה הסתבר לו שחשבונו זוכה בתמורת המכירה עם ערך של שלושה ימים מאוחר יותר.
- במילים אחרות, הסכום שהיה לכאורה קיים בחשבונו היה סכום וירטואלי בלבד למשך שלושה ימים שבמהלכם נכנס חשבונו ליתרת חובה.
- העתק דף חשבון שהופק ע"י התובע ביום 25.6.06, לאחר שבוצעה מכירת ני"ע הזר ושבו מצויין כי יום הערך לזיכוי הוא 28.6.06 מצ"ב כנספח "י" המהווה חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.

הנזקים לתובע ולחברי הקבוצה

17. הנזק הכולל לתובע מסתכם בסך של 52.72 ₪ לפי הפירוט שלהלן:
- א. בגין חודש אפריל 2007 היה על הבנק לגבות מהתובע דמי ניהול חשבון באופן יחסי לימים שבהם היה החשבון פתוח מיום 20 אפריל ועד ליום 30 אפריל (11 ימים). ובסה"כ לגבות 13.93 ₪ (38 ₪ X (30 : 11)). בפועל גבה הבנק 38 ₪ ולפיכך גבה ביתר סך של 24.07 ₪.
- העתק הודעת הבנק על גביית דמי הניהול החודשיים מצ"ב כנספח "יא" המהווה חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.
- ב. בגין חודש מאי 2007 היה על הבנק לגבות מהתובע עמלת הקצאת אשראי באופן יחסי למספר הימים בחודש שבהם היתה קיימת בחשבון מסגרת אשראי דהיינו מיום 6 מאי ועד ליום 31 מאי (26 ימים) ובסה"כ לגבות 3.35 ₪ (4 ₪ X (31 : 26)). בפועל גבה הבנק 4 ₪ ולפיכך גבה ביתר סך של 0.65 ₪.
- העתק מהודעת הבנק בקשר לגביית עמלת הקצאת האשראי ביחס לחודש מאי 2007 מצ"ב כנספח "יב" המהווה חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.
- ג. בגין הפקדונות השקליים (פק"מ +) היה על הבנק לזכות את התובע בריבית עבור פקדון בסך כולל של 36,000 ₪ (ראה נספח "ד") קרי: לפי המדרגה של מעל 25,000 ₪ שהיא גבוהה יותר מן הריבית במדרגה הראשונה ב- 0.1%. מאחר והפקדונות בסך כולל של 36,000 ₪ הוחזקו במהלך 14 ימים (מ- 25.6 עד 8.7) ההפסד שנגרם לתובע הוא 1.38 ₪ (36,000) X 0.1% X (14: 365)).
- ד. התובע החזיק בפקדון מסוג ברירה במשך 49 ימים (מיום 25.6 ועד 13.8). אילו היה יודע שאין כל משמעות לפקדון מסוג ברירה לא היה משקיע כלל במסלול השקלי אלא במסלול אחר. להערכת התובע התשואה שהיה משיג היתה גדולה ב- 10% לפחות. מאחר ופקדון הברירה נשא ריבית של 1.1% והיה בסך של 10,000 ₪ ש"ח הנזק שנגרם לתובע הוא 0.11% (1.1% X 10%) ובשקלים 1.48 ₪ (10,000) X 0.11% X (49: 365)).
- לא זו אף זו, מאחר והבנק לא שילם את הריבית הנכונה בגין פקדונות פרי"מ אלא ריבית נמוכה יותר ב- 0.05% (היות והגדיל את מרווח הריבית מהפריים - ראה בסעיף 13 לעיל) נגרם לתובע נזק נוסף של 0.67 ₪ (10,000) X 0.05% X (365) : (49)). סך כל הנזק לתובע בקשר עם פקדון הברירה הוא 2.15 ₪.
- העתק הודעת הבנק על העלאת ריבית הפריים והעתק פירוט פקדונות בו מצוין שהריבית היא Prime - 3.95 (באבחנה מטבלת הריבית נספח "ד" ששם מצוין שהריבית היא Prime - 3.90) מצ"ב כנספחים "יג" ו- "יד" בהתאמה המהווים חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.

- ה. אילו היה התובע יודע שפקדון פק"מ עדיף תמיד על פק"מ פלוס לא היה רוכש פק"מ פלוס. ניקח לדוגמא את אחד הפקדונות פק"מ פלוס שהחזיק התובע שהיה על סך 20,000 ₪ וביחס לתקופה 6.6.07 עד 11.7.07. התשואה שקיבל התובע בפקדון זה היתה 24.93 ₪. באותה תקופה וביחס לאותו סכום היה פקדון פק"מ מניב תשואה של 24.94 ₪ ולפיכך נזקו של התובע היה אגורה אחת. אילו היה הסכום הנ"ל מוחזק במשך שנה באותה ריבית היה ההפרש בין שני המסלולים 1.19 ₪. אילו היה שיעור הריבית 2.1% היה ההפסד 4.35 ₪ ואילו היה שיעור הריבית 3.1% היה ההפסד מגיע ל-9.5 ₪. חישוב הרווח בשני המסלולים מפורט בגליון החישוב המצורף כנספח "טו" המהווה חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.
- ו. דמי ניהול ני"ע שנגבו מן התובע במהלך הרבעון היו בסך של 25.77 ₪ ולפיכך לכל היותר היה יכול הבנק בסוף הרבעון לגבות השלמה לתעריף המינימום בגין פקדון ני"ע בסך 30 ₪ (קרי: 4.23 ₪), או, כפי שראינו בסעיף 15 לעיל, 11.24 ₪. בפועל גבה הבנק בסוף הרבעון 30 ₪ ולפיכך גבה ביתר סך של 18.76 ₪.
- ז. מן התובע נמנע הסכום לו היה זכאי מאחר והבנק יחס לתמורת מכירת ני"ע הזר ערך של שלושה ימים מאוחר יותר. משמעות מהלך זה היא שהבנק "החזיק" למעשה בכספו של התובע במשך אותם שלושה ימים ובגין כך זכאי התובע לתשואה.
- ח. הריבית השיקלית שנקבעה ע"י אגף החשב הכללי היא בשעור של 5.9% לשנה. מאחר והבנק החזיק בסך של 11,759 ₪ במשך 3 ימים (ראה נספח "י") הריבית המגיעה לתובע בשל כך היא 5.70 ₪ ($11,759 \times 5.9\% \times 3 = 365$).
- ט. סך כל הנזק שנגרם לתובע הוא 52.72 ₪ וזה סכום תביעתו האישית.
18. הנזק שנגרם לחברי הקבוצה מסתכם להערכת התובע בסך נומינלי של 208,850,000 ₪ לפי הפירוט שלהלן:
- א. להערכת התובע, דמי ניהול חשבון הם במוצע 25 ₪ לחודש. בשנה נפתחים כ- 100,000 חשבונות בנק אצל המשיב כאשר סטטיסטית פתיחת החשבון מתבצעת באמצע החודש ולכן הנזק הממוצע לחשבון הוא 12.5 ₪ (מחצית דמי הניהול). לפיכך בכל שנה הנזק לחברי הקבוצה הוא 1,250,500 ₪ ($100,000 \times 12.5$) ובשבע השנים האחרונות 8,750,000 ₪.
- ב. להערכת התובע, בעקבות רפורמות של בנק ישראל בכ- 800,000 חשבונות פרטיים ועסקיים, הוקצתה בשנים האחרונות מסגרת אשראי (בין אם עקב פתיחת חשבון או הקצאה של מסגרת אשראי בחשבון קיים). סטטיסטית ההקצאה בוצעה באמצע החודש ולפיכך הנזק בכל חשבון הוא מחצית מן הסכום החודשי. עד תחילת שנת 2007 היתה העמלה 2 ₪ לחודש ומאז היא עומדת על 4 ₪ לחודש. בחלק מן החשבונות נקבעת העמלה כאחוז מגובה האשראי. בממוצע, במהלך התקופות הרלבנטיות עמלת הקצאת האשראי היא 2.5 ₪ לחודש. הנזק לכל חשבון הוא 1.25 ₪ (50%) והנזק המצטבר הוא 1,000,000 ₪ ($800,000 \times 1.25$).
- ג. על פי טבלת הריבית של הבנק פערי הריבית בין המדרגות השונות נעים בין 0.1% לשנה ל- 0.2% לשנה בין מדרגה למדרגה. מאחר ולעיתים אי-אחיד הפקדונות גורם אף להפסד של שתי מדרגות יניח התובע שההפסד הממוצע הוא 0.15% לשנה.
- על פי הדו"חות הכספיים של הבנק בכל רגע נתון מחזיק הבנק "פקדונות הציבור" בסך של כ- 210 מליארד ₪. להערכת התובע מתוך סכום זה מהווים הפקדונות (פק"מ, פרי"מ, פצ"מ ופקדונות מט"ח וכו'...) כ- 30% קרי: כ- 60 מליארד ₪.

העתק העמוד הרלבנטי מן הדו"חות הכספיים מצ"ב כנספח "טז" המהווה חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.

להערכת התובע 10% מן הפקדונות מוחזקים במספר פקדונות בחשבון אחד כאשר סכומם הכולל גבוה ממדרגת הריבית של כל אחד מן הפקדונות לבדו.

לפיכך הנזק השנתי המצטבר 9,000,000 ₪ (0.15% X 60,000,000,000 ₪ X 10%) ובשבע השנים האחרונות 63,000,000 ₪.

ד. כאמור בסעיף 17 (ד) לעיל הנזק בקשר לפקדון ברירה הוא בשיעור של 0.16% לשנה (0.11% + 0.05%). בהנחה שאי עדכון מקדם הפריים היא תופעה המתרחשת במשך 10% מן הזמן שיעור הנזק האמיתי הוא 0.115%.

להערכת התובע 10% לפחות מ- 60 מיליארד השקלים בפקדונות שקליים הוחזקו בפקדון ברירה ולפיכך נגרם לציבור מדי שנה נזק בסך של 6,900,000 ₪ (0.115% X 6,000,000,000 ₪) ובשבע השנים האחרונות 48,300,000 ₪.

ה. כאמור לעיל, בכל רגע נתון מחזיק הבנק בפקדונות בסך כולל של 60,000,000,000 ₪. להערכת התובע בשליש מן המקרים לפחות, 20,000,000,000 ₪, בחרו הלקוחות בפקדונות מסוג "פלוס". להערכת התובע כל פקדון הוחזק במוצע לתקופה של 30 יום.

להערכת התובע שיעור הריבית הממוצע לפקדון היה בשנים האחרונות 2% לשנה ומאחר והפקדון הממוצע מתחדש 12 פעמים בשנה הרי שפקדון שזוכה לריבית דריבית מקבל 2.018% (הריבית החודשית (12 : 2%) המתרבה מדי חודש).

מכאן שההפרש בין שני המסלולים הוא 0.018% לשנה השווה ל- 3,600,000 ₪ (0.018% X 20,000,000,000 ₪) ובשבע השנים האחרונות 25,200,000 ₪.

ו. להערכת התובע כ- 40% מלקוחות הבנק מנהלים תיק ניירות ערך. מאחר ומדובר בכמליון לקוחות הרי שישנם 400,000 לקוחות המנהלים תיק ניירות ערך.

פקדון ניירות ערך בשווי של מתחת ל- 22,000 ₪ מחויב תמיד בדמי ניהול פקדון ניירות ערך מינימאליים (29.7 ₪ = 22,000 ₪ X 0.135%) זאת בהנחה שהוחזקו ניירות ערך בשווי זה במהלך רבעון שלם. לקוח שהחזיק ניירות ערך בשווי של 44,000 ₪ במהלך חצי רבעון ישלם גם הוא את דמי ניהול המינימאליים וכיוצא בזה.

להערכת התובע 20% מלקוחות הבנק מוכרים ניירות ערך במהלך הרבעון אך ממשיכים להחזיק ניירות ערך בשווי הגורר חיוב בדמי ניהול מינימאליים עד לסוף הרבעון. להערכת התובע הנזק הממוצע לכל אחד מלקוחות אלה הוא 15 ₪ (מחצית מדמי הניהול המינימאליים).

לפיכך ל- 80,000 איש (20% X 400,000) נגרם נזק של 1,200,000 ₪ מדי רבעון (80,000 X 15 ₪) שהם 4,800,000 ₪ לשנה ו- 33,600,000 ₪ בשבע השנים האחרונות.

ז. להערכת התובע המחזור היומי הממוצע של מסחר בני"ע זרים הוא 300,000,000 ₪ כאשר על פי נתונים סטטיסטיים של הבורסה לניירות ערך כ- 60% ממחזורי המסחר מנוהלים ע"י הבנקים. מאחר ולהערכת התובע מחזיק הנתבע בכ- 1/3 מענף הבנקאות מתנהל אצלו מחזור יומי של מסחר בני"ע זרים בהיקף של 60,000,000 ₪ (300,000,000 X 60% X 1/3). אותם 60,000,000 ₪ הנובעים מדי יום ממכירת ני"ע זרים אינם מוקנים ללקוחות אשר מכרו את אותם ני"ע אלא רק לאחר שלושה ימים ולכן נמנעת מאותם לקוחות האפשרות לקבלת תשואה על אותו סכום.

כאמור לעיל הריבית השקלית שנקבעה ע"י החשב הכללי היא 5.9% לשנה ולפיכך ההפסד לציבור מדי יום מסתכם בכ- 29,000 ₪ ($29,000 = 365 \times 5.9\% \times 60,000,000$)

מאחר ובשנה ישנם כ- 250 ימי מסחר הנזק מדי שנה מצטבר ל- 7,250,000 ₪ ($7,250,000 = 250 \times 29,000$). המסחר בני"ע זרים ע"י תושבי ישראל מקובל ונפוץ מזה כארבע שנים ולפיכך הנזק באותן ארבע שנים מסתכם ב- 29,000,000 ₪.

ח. סך כל הנזק לחברי הקבוצה מסתכם ב- 208,850,000 ₪.

טענות התובע

19. התובע יטען כי הבנק אינו רשאי לפעול כפי שהוא פועל כמתואר לעיל.
20. התובע יטען כי הבנק אינו רשאי לגבות דמי ניהול חודשיים ו/או עמלת הקצאת אשראי בגין כל החודש במקרה בו החשבון נפתח או מסגרת האשראי מוקצית במהלך החודש.
- התובע יטען כי הבנק אינו רשאי להתעלם מכך שסכומם של הפקדונות בחשבון עולה על גובה המדרגה המזכה בריבית גבוהה יותר. התובע יטען כי הבנק אינו רשאי להציג את הפקדונות מסוג פלוס כעדיפים למרות שההיפך הוא הנכון. התובע יטען כי הבנק אינו רשאי להתעלם מדמי הניהול בגין ניירות ערך שנגבבו במהלך הרבעון ולגבות את מלוא דמי הניהול המינימאליים בסוף הרבעון. התובע יטען כי הבנק חייב להעביר ללקוח בפועל את תמורת מכירת ניירות הערך הזרים מייד עם ביצוע המכירה ולא בערך של שלושה ימים מאוחר יותר.

דמי ניהול חשבון עו"ש ועמלת הקצאת אשראי

21. התובע יטען כי בגין ניהול החשבון זכאי הבנק לגבות סכום מסויים לכל חודש ואם נפתח החשבון במהלך החודש עליו לגבות את דמי הניהול באופן יחסי.
- למותר לציין כי בתעריפון הבנק מצויין במפורש סכום מסויים לכל חודש וגם מכאן ברור שאם נוהל החשבון במשך חלק מן החודש בלבד אין לגבות את מלוא דמי הניהול.
22. התובע יטען כי העובדה שבטופס בקשת הקצאת האשראי מצויין כי הסכום שנגבה כעמלה חודשית נגבה עבור "חודש או חלק ממנו" אינה מעלה ואינה מורידה.
- התובע יטען כי מדובר בתנאי מקפח בחוזה אחיד. התובע יטען כי הבנק דורש מלקוחותיו כתנאי שאין בלתו לקבל מסגרת אשראי ואינו מאפשר כל חריגה, יהא גובהה אשר יהא, ללא שתהיה קיימת בחשבון מסגרת אשראי. משמעות הדבר היא שהלקוח נאלץ "לקבל" כל תכתיב אולם ברור שאין המדובר בהסכמה אלא שזהו ניצול ציני של מצוקת הלקוח.
- יצויין עוד כי בתעריפון הבנק אין כל התייחסות לענין זה אלא מצוין פשוט סכום לחודש. התובע יטען כי הצגת התעריפון באופן זה מחד והתנהגות בפועל באופן שונה מאידך משמעותם הטעיית הלקוח ע"י הבנק.
- העתק העמוד הרלבנטי מן התעריפון מצ"ב כנספח "יז" המהווה חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.
23. התובע יטען כי לפי חוזר המפקח על הבנקים ניהול בנקאי תקין (5)(1/02) ע' 2-415 סעיף ז' כאשר נגבית עמלה מראש והשירות בגינה הופסק, לרבות דמי ניהול, יש להחזיר ללקוח את העמלה באופן יחסי ולפי בסיס יומי.
- העתק העמוד הרלבנטי מחוזר המפקח מצ"ב כנספח "יח" לכתב תביעה זה המהווה חלק בלתי נפרד הימנו.

התובע יטען כי המקרה בו עסקינן זהה ואף חמור יותר מן המקרה של גביית עמלה מראש והפסקת השרות לפני תום התקופה. התובע יטען כי אם יש להחזיר את העמלה כאשר

השרות הופסק קל וחומר שיש להימנע מלגבות עמלה עבור תקופה בה לא ניתן עדיין השרות. למותר לציין כי קל הרבה יותר לגבות בדיוק את הסכום המגיע (כאשר הגבייה מתבצעת בדיעבד כפי שקורה ביחס לדמי הניהול) מאשר להחזיר כאשר הגבייה מתבצעת מראש.

24. התובע יטען עוד כי עמלת הקצאת האשראי נגבית בעיקר מאחר ועל הבנק לשריין אשראי עבור הלקוח ממקורותיו של הבנק. ברור שכאשר הלקוח לא ביקש ולא קיבל מסגרת אשראי לא שיריין הבנק דבר ממקורותיו.

ליקויים בקשר לפקדונות

25. התובע יטען כי לבנק ישנה שליטה וידיעה מוחלטת על הנעשה בחשבונו של כל לקוח וידוע לבנק מה סכומם הכולל של הפקדונות המצויים בחשבון. על הבנק לבצע איחוד רעיוני של הפקדונות ולזכות את הלקוח בריבית לפי מדרגת הריבית המתאימה לסך הכולל המוזק בפקדונות ע"י הלקוח. התנהגות הבנק אינה מהווה מילוי של חובת הנאמנות שלו ללקוחותיו ואינה עולה בקנה אחד עם החובה להציג באופן נכון את כדאיות העסקה.

26. התובע יטען כי התעלמות מכך שישנם מספר פקדונות בחשבון באותה תקופה היא עצימת עיניים צינית של הבנק ואינה הוגנת. התובע יטען כי אין מדובר ב"המצאה" של התובע עצמו – בנק דיסקונט לישראל בע"מ, שם מנהל התובע חשבון אחר, נוהג לבצע איחוד רעיוני שכזה ולזכות את הלקוח בריבית לפי מדרגת הסך הכולל של הפקדונות.

27. התובע יטען עוד כי מבחינת הבנק ההבדל בין מצב בו הלקוח מחזיק בשני פקדונות קטנים או בפקדון אחד גדול הוא הבדל טכני בלבד. התובע יטען כי אין כל סיבה שלקוח המחזיק פקדון בן 60,000 ₪ לדוגמא יופלה לטובה ביחס ללקוח המחזיק שני פקדונות של 30,000 ₪ כל אחד.

28. התובע יטען עוד כי איחוד בפועל של הפקדונות דורש מן הלקוח התעסקות של ממש בענין, לרבות המרת הפקדון לפקדון יומי או מכירתו והותרתו בעו"ש עד למועד ההתחדשות של הפקדון האחר. לא זו אף זו, עד לפני כשנתיים היו פעולות אלה כרוכות גם בעמלות שורה.

29. התובע יטען עוד כי מבדיקה שערך עולה כי בפקדונות מסוג פר"י נוהג הבנק בדיוק באופן זה ומבצע איחוד רעיוני של כל פקדונות הפר"י. הדבר מוכיח כמובן כי הדבר אפשרי ואין כל סיבה שלא לנהוג כך לגבי פקדונות תקופתיים.

30. התובע יטען כי כל אדם סביר אשר יוצגו לו שני מוצרים בשמות זהים כאשר לאחד מהם מוסף התואר "פלוס" יבין כי מדובר במוצר משופר ועדיף על פני המוצר שאינו מתואר כ"פלוס". התובע יטען כי מדובר במקרה ברור של הטעייה אשר בפועל גרמה לו ולכל שאר רוכשי הפק"מ/פר"מ פלוס לרכוש פקדון זה.

31. התובע יטען כי הפק"מ/פר"מ פלוס לא רק שאינם טובים יותר מפק"מ/פר"מ בהתאמה אלא שהם אף נחותים מהם וזאת באופן קבוע ולא בתקופה מסויימת בלבד.

כאמור לעיל מכל ההיבטים זהים שני סוגי הפקדונות למעט מהיבט אחד והוא שפק"מ/פר"מ מקנה ריבית דריבית בניגוד לפק"מ/פר"מ פלוס.

יודגש כי מן ההיבטים של נקודות יציאה/התחדשות, שיעור הריבית, מועדי שינוי שיעור הריבית, תקופות ההפקדה, מדרגות הריבית, סכום מינימלי להפקדה ו/או כל היבט אחר זהים הפק"מ/פר"מ והפק"מ/פר"מ פלוס. ההבדל היחיד כאמור הוא שבפק"מ/פר"מ מתחדש הפקדון מדי תקופה מסויימת ואז מקבל הלקוח את הריבית בתקופה החדשה ביחס לקרן ולריבית שנצברה עליה קרי: מקבל ריבית דריבית. בפק"מ/פר"מ פלוס, לעומת זאת, ישנה תקופת הפקדה עם תחנות יציאה והריבית מצטברת באופן שוטף כל עוד לא ניצל הלקוח את תחנות היציאה קרי: לא משולמת ריבית דריבית.

32. התובע יטען עוד כי הבנק מגדיל לעשות ומציב את הפק"מ/פר"מ פלוס בחזית תוך הסתרה כמעט של הפק"מ/פר"מ. באתר האינטרנט של הבנק מופיעים על המסך רק המוצרים פק"מ פלוס ופר"מ פלוס. על מנת לרכוש פק"מ או פר"מ ועל מנת להבין שקיימים מוצרים כאלה יש לעבור באופן יזום למסך הבא.
- תצלום של המסך הנגלה לעיני הלקוח מצ"ב כנספח "יט" המהווה חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.
33. התובע יטען כי על הבנק לגלות ללקוחותיו גילוי נאות של כל פרטי המוצר שהוא מציע להם ואף לגלות כל פרט מהותי ובכלל זה התשואה שניתן להפיק מן השירות (ראה סעיף 3(3) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) תשמ"א-1981 (להלן: "**חוק הבנקאות**"). הצגת המוצר הנחות כמוצר "פלוס" אינה עולה בקנה אחד עם חובה זו.
34. התובע יטען כי הצגת תנאי מפורש לפיו פקדון ברירה נהנה מהריבית הגבוהה מבין האפשרויות האחרות בעוד שהן כולן זהות מהווה הטעייה של ממש ואף הפרה של ההסכם עם הלקוח. למותר לציין שהתנהגות זו אינה עולה בקנה אחד עם הוראות חוקי הבנקאות. יודגש כי בהסכם פתיחת החשבון מצוין כי ריבית ברירה היא הסכום הגבוה שמתקבל מבין שני חישובי ריבית נפרדים בלתי תלויים זה בזה.
- אי עדכון המרווח מריבית הפריים כמתואר לעיל מהווה גם הוא הטעייה והפרת ההסכם ואף עשיית עושר ולא במשפט.

ליקויים בקשר לני"ע

35. התובע יטען כי על פי תעריפון הבנק ישנו סכום רבעוני מינימאלי הנגבה כדמי ניהול בגין כל ני"ע (כיום 5.5 ₪) וכן סכום רבעוני מינימאלי מסויים אשר משולם בגין תיק ניירות הערך בכללותו. דמי הניהול נגבים לכל המאוחר בתחילת הרבעון הבא ובתקופה שבסמוך טרם הגשת תביעה זו עמד הסכום המינימאלי לתיק ני"ע על 30 ₪.
- המשמעות של סכום רבעוני מינימאלי לתיק ני"ע היא שבגין החזקת ניירות הערך במהלך הרבעון יהיה הבנק זכאי לגבות, במהלך הרבעון או בסופו, לפחות את הסכום המינימאלי. **אין משמעות הדבר** שהבנק זכאי לגבות **בכל מקרה** בסוף הרבעון את הסכום המינימאלי.
36. התובע יטען כי בתעריפון הבנק מצויין בפשטות "מינימום לפקדון" וכי מועד הגבייה יהיה "בתחילת כל רבעון עבור רבעון קודם".
- התובע יטען כי אין כל אפשרות לפרש את התעריפון כמקנה לבנק זכות לכאורה (דבר המוכחש), לגבות בתחילת הרבעון, ביחס לרבעון הקודם, דמי ניהול מינימאליים בהתעלם מדמי הניהול שנגבו במהלך הרבעון.
- העתק העמוד הרלבנטי מן התעריפון מצ"ב כנספח "כ" המהווה חלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה.
- יודגש כי דמי הניהול בגין כל ני"ע נגבים בעת המכירה של ני"ע ביחס לאותו ני"ע במועד המכירה.
37. התובע יטען כי המצב היחיד שבו זכאי הבנק לגבות לאחר סוף הרבעון דמי ניהול מינימאליים הוא מצב בו במהלך הרבעון לא נגבו כלל דמי ניהול (מאחר ולא בוצעה כל מכירה של ני"ע במהלך הרבעון) או במצב בו סך כל דמי הניהול שנגבו בגין כל ני"ע שנמכרו במהלך הרבעון נמוך מסכום המינימום לפקדון – במקרה זה זכאי הבנק להשלמה של הסכום לסכום המינימום. הא ותו לא!
38. להמחשת האבסורד שבדרך התנהלותו של הבנק נביא כדוגמא מצב בו לקראת סוף הרבעון מוכר הלקוח ני"ע בשווי של מאות אלפי שקלים ומשלם בעת המכירה דמי ניהול בסך של 500 ₪, כאשר בתיק ניירות הערך שלו נותרת החזקה זניחה של ני"ע בשווי של

5,000 ₪ אשר בגינם הוא אמור לשלם 6.75 ₪. האם יתכן שאותו לקוח יחוייב ב- 30 ₪ לאחר ששילם כבר במהלך אותו רבעון 500 ₪?

39. התובע יטען כי ברגע שהתקבל אישור על ביצוע בפועל של פקודת המכירה שנתן ביחס לני"ע הזרים על הבנק לזכות את חשבונו של הלקוח מייד.

יודגש כי הבנק מזכה בפועל את חשבון הלקוח רק 3 ימים לאחר היום בו בוצעה בפועל בהצלחה מכירת ניירות הערך הזרים.

40. התובע יטען כי למיטב ידיעתו לבנק ישנו ברוקר או סוכן ני"ע זרים קבוע כך שכל העסקאות המבוצעות ע"י לקוחות הבנק – הן קנייה והן מכירה של ני"ע זרים – לא כרוכות כלל בהעברה בפועל של כספים מהארץ לחו"ל ולהפך אלא במערך התחשבות המתבצע בין הבנק ובין הברוקר/סוכן מעת לעת.

ברור לכן שאין כל סיבה להחזיק בכספו של הלקוח למעט רצונו של הבנק להרוויח.

41. יודגש כי כאשר הבנק מחזיק בכספי הלקוח למשך שלושה ימי ערך הכוונה היא לימים שהם ימי עסקים גם בישראל וגם בארץ הזרה ולפיכך לעיתים מדובר אף בחמישה או שישה ימים.

כללי

42. משמעות דרך התנהלותו של הנתבע היא הטעיית הלקוחות הן בשלב הטרם חוזי והן בשלב החוזי וכן ניצול לרעה של מעמדו של הנתבע. הבנק מטעה את לקוחותיו שכן הוא מציג מצגים לפיהם יגבה דמי ניהול עבור התקופה בה נוהל החשבון, עמלת הקצאת האשראי עבור התקופה בה הוקצה אשראי ויזכה בריבית לפי גובה הסכום הכולל המופקד בחשבון. הבנק מטעה עוד בהציגו מצג שלפיו פקדון "פלוס" עדיף, בגבייתו דמי ניהול ני"ע מעל הסכום שהוא זכאי לגבות ובזיכוי חשבון הלקוח במועד מאוחר בשלושה ימים ממועד ביצוע העסקה.

התנהלות הבנק אינה עולה בקנה אחד, בלשון המעטה, עם הוראת סעיפים 3, 5 ו- 5א לחוק הבנקאות או הכללים בדבר גילוי נאות שהותקנו על פיו. למותר לציין שהוראות אלה הן הוראות קוגנטיות (ראה סעיף 17 לחוק הבנקאות).

43. התובע יטען בעיקר כי משמעות האמור היא התעשרות שלא כדין של הנתבע על חשבונם של לקוחותיו ועשיית עושר ולא במשפט על ידי הנתבע אשר חייב בחובת ההשבה של כל הסכומים שנגבו על ידו או שלא זוכו על ידו שלא כדין כאמור לעיל.

התנהלות הבנק מהווה גם הפרה של חובת תום הלב, הן החוזית והן הטרם חוזית. למותר לציין שמכוח מעמדו של הבנק מוטלת עליו חובת תום לב מוגברת.

התנהלות הבנק היא בנוסף ולכל הפחות רשלנית שכן הבנק גובה עמלות וריביות או משלם ריביות מבלי לבדוק את דרך חישובן ומבלי להקפיד על מילוי הכללים שנקבעו בחקיקה או על ידי המפקח על הבנקים ואף מבלי להקפיד על הכללים שקבע הבנק עצמו.

44. התובע יטען כי הבנק מפר את הסכם פתיחת החשבון, תעריפון הבנק והסכם ניהול תיק ניירות הערך אשר מפנים לתעריפון הבנק. פעולת הבנק מהווה בנוסף לא רק הפרה של הוראות חוק הבנקאות אלא גם הפרה של נוהלי המפקח על הבנקים.

45. ככל שיעלה הנתבע טענות המהוות הסתמכות על הוראות ההסכם בין הצדדים המתירות לכאורה לנתבע לנהוג כפי שנהג יטען התובע, בין היתר, את הטענות הבאות:

א. ההסכם הוא בגדר של חוזה אחיד כהגדרת מונח זה בחוק החוזים האחידים, תשמ"ג - 1982 (להלן: "חוק החוזים האחידים") והוא כולל תנאים מקפחים כהגדרת המונח בחוק החוזים האחידים וכך נקבע כבר על ידי הדין לחוזים אחידים.

- ב. לאור האמור בס"ק א' לעיל כל תניה עליה יסתמך הנתבע ואשר בית המשפט ימצא כי היא בחזקת תנאי מקפח, בטלה ו/או לא תקפה ו/או דינה להתבטל.
- ג. אותן הוראות עליהן מנסה הנתבע להסתמך הן בחזקת תניות הנוגדות את תקנת הציבור לפיכך הינן בטלות ו/או לא תקפות ו/או דינן להתבטל.
46. התובע יטען כי האמור לעיל נכון גם לגבי כל שאר לקוחותיו של הנתבע. לגבי התובע, כמו גם לגבי כל אחד משאר לקוחותיו של הנתבע לבדו, מהווה הפגיעה שנפגע פגיעה זעומה אולם לגבי הנתבע מדובר בפגיעה אשר העשירה את קופתו שלא כדין במיליונים רבים של שקלים.
47. התובע יטען כי האמור והמתואר לעיל מהווה פגיעה בזכויותיהם של חברי הקבוצה כבעלי חוזה, כלקוחות וכצרכנים ולאור מחדלו של הנתבע לתקן את הפגיעה שפגע הנתבע בזכויותיהם של חברי הקבוצה זכאים חברי הקבוצה שתהיה מיוצגת על ידי התובע, לקבלת תשלום פיצוי מן הנתבע וכן להוצאת צו עשה.
48. התובע יטען כי כל עוד לא ינתן צו שיפוטי ימשיך הבנק לנהוג כפי שהוא נוהג כמתואר לעיל.

הסעדים הנתבעים

49. לאור האמור לעיל הסעד המגיע לכל אחד ואחד מחברי הקבוצה הוא החזר של דמי ניהול החשבון, עמלת הקצאת אשראי ודמי ניהול תיק ני"ע העודפים שנגבו ממנו שלא כדין, פיצוי על ההפסד שנגרם בשל אי יחוס ריבית לפקדונות לפי סכומם הכולל, אי מתן ריבית דריבית לפקדון מסוג פלוס ובהחזקת תמורת מכירת ני"ע הזרים למשך שלושה ימי ערך וכן צו עשה המורה לנתבע לשנות את דרך פעולתו בכל ההיבטים המתוארים לעיל.

אחרית דבר

50. לבית משפט נכבד זה סמכות עניינית ומקומית לדון בתביעה זו.
51. כותרות תביעה זו אינן מהוות חלק ממנה.
52. אשר על כל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד:
- א. לזמן את הנתבע לדין, לדון בתביעת חברי הקבוצה ולפסוק לחברי הקבוצה את הסעדים המבוקשים.
- ב. במסגרת הדיון בתובענה הייצוגית - להורות לנתבע להגיש ולמסור לתובע כל חומר ונתונים שבידו לצרכי ברור התביעה, קביעת גודל הקבוצה - אם יוכחש על ידי הנתבע, חישוב סכום הפיצוי, או כל פרט או נתון אחר.
- ג. ליתן את הסעדים שנתבקשו בגוף התביעה לגבי התובענה הייצוגית לרבות לעניין גמולו של התובע, הוצאותיו ושכ"ט עוה"ד המייצגים את הקבוצה.
- ד. ליתן כל סעד אחר או נוסף שיהיה צודק ונכון בנסיבות העניין.